

مسجد جامع زواره

بنای مسجد جامع زواره در بخش مرکزی زواره، در 15 کیلومتری شمال خاوری اردستان واقع شده و با توجه به مدارک موجود، اولین مسجد چهار ایوانی ایران است که در دوره سلجوقی ساخته شده و اصالت خود را به نحو شایسته‌ای محفوظ داشته است. این مسجد به وسعت حدود 1200 مترمربع با مصالح آجر و سنگ و گچ و خاک و با نقشه چهار ایوانی و طرح مستطیلشکل ساخته شده و مشتمل بر صحن چهار گوش، ایوان‌های چهارگانه، گنبدخانه، شبستان، رواق، سردر، مناره، محراب گجبری نفیس و کتیبه‌هایی زیباست. سطح مسجد حدود یک متر از زمین‌های اطراف مرتفع‌تر و دارای دو سردر ورودی مزین به آجرکاری و طاق نماهای درخور توجه در ضلع خاوری و باختری است.

از این ورودی‌ها می‌توان وارد فضایی طاق دار و سپس صحن مسجد شد. صحن مسجد به ابعاد $18 \times 5/16$ متر در چهار طرف دارای ایوان و دهانه‌های طاق دار است. کف صحن با آجر و سنگ فرش شده است. بر پیشانی نمای صحن، کتیبه بنامسجد را به خط کوفی و با آجر تراش به صورت سرتاسری نوشته‌اند که متأسفانه بخش عمده‌آن از بین رفته است. با توجه به ریختگی‌های موجود به یقین نمی‌توان از بانی و سالتاریخ آن سخن گفت، اما به نظر آندره گدار با توجه به موقعیت قرارگیری حروف تاریخی، تاریخ بنا نمی‌تواند جز (530 هـ . ق) باشد. همچنین با توجه به مشابهت بسیار اینمسجد با مسجد جامع اردستان و هم زمانی تقریبی آنها و وجود کلمه «احمد» در کتیبهجامع زواره، به احتمال زیاد، بانی آن همان بانی مسجد جامع اردستان (ابوطاهر بنغالی) بوده است.





